

Haftalık Makro Gündem

10 Haziran 2024

Dr. Fulya Gürbüz

fulya.gurbuz@vegaportfoy.com

Finansal ve Makro-Ekonomik Gelişmeler (3-7 Haziran 2024)

3-7 Haziran haftasında bir önceki haftaya göre öncü Asya ve Avrupa borsaları çoğunlukla yükseldi, ABD yükseldi. BIST 100 haftalık %2,6 düştü, Türkiye'nin 2-yıl vadeli tahvil faizi %42,06'ya yükseldi, 5 yıl vadeli CDS primi 258 baz puana yükseldi. ABD 10 yıl vadeli tahvil faizi %4,3'e geriledi. ABD dolar endeksi DXY %0,3 değerlendirildi, EURUSD paritesi %0,4 geriledi. Spot ons altın %1,4, vadeli Brent petrolün varil fiyatı %2,6 düştü.

Türkiye'de TÜFE'de katılık sürdü... Mayısta Dolar/TL aylık %0,3 düştü, Mayısta TÜFE aylık %3,4'e hızlandı, TL reel bazda %2,8 değerlendirildi, Yi-ÜFE aylık %2'ye yavaşladı. TÜFE'de fiyatı artan ürünlerin payı %63,6'ya gerilese de takip edilmeli. İSO imalat PMI (eşik 50) Mayısta 48,4'e düştü. Mayısta ihracatta aylık %25, ithalatta ise %5'lik artış stoklarda düşüşe işaret etti. 31 Mayıs haftasında swap hariç net dış rezerv açığı 5,5 mlr \$'a geriledi, KKM ve DTH'de düşüş sürdü. Finans dışı kesimin kısa vadeli net döviz pozisyon fazlası Martta 2,6 milyar dolar düşüşle 55,7 milyar dolara geriledi.

Dünyada hizmet ve imalat sektörleri Mayısta büyüdü... JP Morgan Küresel Hizmet PMI (eşik 50) Mayısta 54,1'e yükseldi; üretim ve istihdam arttı, girdi ve çıktı fiyatları değişmedi. JP Morgan Küresel İmalat PMI 50,9'a yükseldi; ihracat siparişleri yavaş hızla arttı, istihdam hafif arttı, girdi maliyetleri ve çıktı fiyatları hızlandı.

Avrupa Merkez Bankası, azalan talep ve enflasyona bağlı olarak politika faizini %4,25'e düşürdü, maaş artışında katılığa dikkat çekti, enflasyon tahminlerini 2024 ve 2025 yılları için sırasıyla %2,5 ve %2,2'ye yükseltti. *Banka, veri odaklı hareket etmeye devam edecek.*

ABD'de tarım dışı işsizlik oranı Mayısta %4'e yükselse de istihdam 272 bin ile beklentileri aştı. Saatlik ortalama kazançlar aylık %0,4'e hızlandı, yıllık %4,1 arttı. *1Ç2024'te GSYH artışının %1,3'e yavaşlaması, Mart-Nisan döneminde imalat sektöründe yavaşlamaya rağmen güçlü hizmet sektörü FED'i 12 Haziran toplantısında beklemede tutacak.*

7.Haz.24	Günlük Değişim	Haftalık Değişim	Aylık Değişim	7.06.2024
BIST100	-1.37%	-2.51%	-1.91%	10138.97
BIST30	-1.46%	-3.29%	-1.96%	11033.98
Dolar/TL	0.38%	0.35%	0.30%	32.361
Euro/TL	-0.59%	0.11%	0.79%	34.990
Euro/Dolar	-0.82%	-0.43%	0.19%	1.0801
Dolar Endeksi (DXY)	0.69%	0.26%	-0.45%	104.94
Gram Altın	-2.75%	-0.49%	-0.30%	2394.00
Ons Altın (spot)	-3.46%	-1.44%	-0.88%	2293.78
Brent Petrol	-0.48%	-2.61%	-4.48%	79.49
2-yıllık Tahvil Faizi	0.22%	0.45%	-2.58%	42.06%
ABD 10-yıllık Tahvil Faizi	0.01%	-0.20%	-0.16%	4.30%
S&P 500	-0.11%	1.32%	3.07%	5346.99

TAKVİM			Gerçekleşen	Beklenti	Önceki
3.Haz.24	Türkiye	TÜFE (May)	a/a %3,4; y/y %75,5	a/a %3; y/y %74,8	a/a %3,2; y/y %69,8
	Türkiye	Yi-ÜFE (May)	a/a %2; y/y %57,7		a/a %3,6; y/y %55,7
	Türkiye	İSO İmalat PMI (Eşik 50) (May)	48,4		49,3
	Türkiye	Dış Ticaret Verileri (May)	İhr.24,1 mlr \$, İth.30,6 mlr \$		İhr.19,3 mlr \$, İth.29,1 mlr \$
	Küresel	JP Morgan Küresel İmalat PMI (May)	50,9		50,3
	Euro Bölgesi	HCOB İmalat PMI (Eşik 50) (May)	47,3	47,4	45,7
	ABD	ISM İmalat PMI (May)	48,7	49,8	49,2
4.Haz.24	Türkiye	Reel Efektif Döviz Kuru (May)	61,46		59,81
	Türkiye	Finans Dışı Kesim Net Döviz Pozisyonu (Mar)	-88,8 mlr \$		-84,7 mlr \$
	ABD	Açık Kalan İş Fırsatları (Nis)	8,059 milyon kişi	8,35 milyon kişi	8,355 milyon kişi
	ABD	Fabrika Siparişleri (Nis)	a/a %0,7	a/a %0,6	a/a %0,7
5.Haz.24	Küresel	JP Morgan Küresel Hizmet PMI (Eşik 50) (May)	54,1		52,7
	Euro Bölgesi	HCOB Hizmet PMI (Eşik 50) (May)	53,2	53,3	53,3
	ABD	ISM Hizmet PMI (May)	53,8	50,5	49,4
	ABD	MBA 30-Yıl Vadeli Mortgage Faiz Oranı (31 Mayıs)	%7,07		%7,05
	ABD	Mortgage Başvuruları (31 Mayıs)	h/h % -5,2		h/h % -5,7
6.Haz.24	Türkiye	Haftalık Para ve Banka Verileri (31 Mayıs)	Brüt Ulusl. Rezerv 143,9 mlr \$		Brüt Ulusl. Rezerv 142,5 mlr \$
	Euro Bölgesi	ECB Politika Faiz Kararı (1 Hafta Vadeli Borç Verme)	%4,25	%4,25	%4,5
	Euro Bölgesi	Perakende Satışlar (Nis)	a/a % -0,5; y/y %0	a/a % -0,3; y/y %0,1	a/a %0,7; y/y %0,7
	ABD	İlk İşsizlik Başvuruları (1 Haziran)	229 bin kişi	220 bin kişi	221 bin kişi
7.Haz.24	Türkiye	Finansal Yatırım Araçlarının Reel Getirileri (May)	BIST 100 a/a %6,89		BIST 100 a/a %3,59
	Türkiye	Hazine Nakit Dengesi (May)	234,7 milyar TL		-237 milyar TL
	Küresel	BM Gıda Fiyat Endeksi (May)	a/a %0,9; y/y % -3,4		a/a %0,3; y/y % -7,3
	Euro Bölgesi	GSYH (1Ç2024) (Üçüncü Tahmin)	ç/ç %0,3; y/y %0,4	ç/ç %0,3; y/y %0,4	ç/ç % -0,1; y/y %0,2
	ABD	Tarım Dışı İstihdam (May)	272 bin kişi	185 bin kişi	165 bin kişi
	ABD	İşsizlik Oranı (May)	%4,0	%3,9	%3,9
	ABD	Ortalama Saatlik Kazançlar (May)	a/a %0,4; y/y %4,1	a/a %0,3; y/y %3,9	a/a %0,2; y/y %4,0

Yeni Haftada Veriler Ne Söyleyecek?

10–17 Haziran 2024 haftasında en önemli başlıklar **ABD’de** 12 Haziran’da açıklanacak olan **FED faiz kararı** ve **çekirdek TÜFE** verileri ile 14 Haziran’da açıklanacak **Japonya’da BOJ faiz kararı** olacak. *FED ve BOJ’dan faiz değişikliği beklenmiyor.*

Veri yoğun haftada Türkiye’de Haziran ayı TCMB piyasa katılımcıları anket sonuçları; **Mayıs ayı** OSD otomotiv sektörü üretimi, konut satışları ve Tarım ÜFE (*aylık artışın düşmesini bekliyoruz*) ile **Nisan ayı** sanayi üretimi, hizmet üretimi, işsizlik oranı, cari işlemler dengesi (*artan turizm gelirlerine rağmen sert artan dış ticaret açığına bağlı olarak 6,3 milyar dolarlık açık bekliyoruz*), perakende satışlar, ciro, dış ticaret endeksleri (özellikle birim fiyatları takip edeceğiz), inşaat maliyetleri (*döviz kurundaki artışın yavaşlaması maliyet artışında yavaşlama getirebilir*), özel sektör yurtdışı kredi borcu, kısa vadeli dış borç stoku, ücretli çalışan verileri ve net uluslararası yatırım pozisyonu verileri açıklanacak.

Euro Bölgesi’nde Nisan ayı sanayi üretimi ve dış ticaret dengesi (önceki aya göre düşüş bekleniyor), **Almanya’da** Mayıs ayı TÜFE (aylık bazda yavaşlama bekleniyor), **İngiltere’de** Nisan ayı GSYH verileri (*önceki aya göre değişiklik beklenmiyor*), **Çin’de** Mayıs ayı TÜFE verileri takip edilecek.

ABD’de Mayıs ayı çekirdek ÜFE ve Michigan Tüketici Güven Endeksi verileri açıklanacak.

TAKVİM			Gerçekleşen	Beklenti	Önceki
10.Haz.24	Türkiye	Sanayi Üretimi (Nis)			a/a %-0,3; y/y %4,3
	Türkiye	İşsizlik Oranı (Mevs. Arınd.) (Nis)			%8,6
	Türkiye	Cari İşlemler Dengesi (aylık ve 12-aylık) (Nis)		aylık -6,3 mlr \$	-4,5 mlr \$; -31,2 mlr \$
11.Haz.24	Türkiye	Ticaret Satış Hacim Endeksi (Nis)			a/a %3; y/y %10,5
	Türkiye	Perakende Satış Hacmi (Nis)			a/a %0; y/y %19,4
	Türkiye	Ciro Endeksi (Nis)			a/a %4,7; y/y %84
	İngiltere	İstihdam Değişimi (Nis)			-178 bin kişi
	ABD	API Ham Petrol Stok Değişimi (7 Haziran)			4,052 milyon varil
12.Haz.24	ABD	FED Politika Faiz Kararı (TSİ 2100)		%5,5	%5,5
	Türkiye	Dış Ticaret Birim Değer Endeksleri (Nis)			a/a İhr. %1,6, İth. %1
	Türkiye	İnşaat Maliyet Endeksi (Nis)			a/a %2,1; y/y %70
	Türkiye	Özel Sektör Yurtdışı Kredi Borcu (Nis)			165,7 milyar dolar
	Türkiye	OSD Otomotiv Sektörü Üretimi (May)			a/a %-28,4; y/y %-13,2
	Çin	TÜFE (May)		y/y %0,3	a/a %0,1; y/y %0,3
	Almanya	TÜFE (May)		a/a %0,1; y/y %2,4	a/a %0,5; y/y %2,2
	İngiltere	GSYH (Nis)		a/a %0	a/a %0,4; y/y %0,7
	ABD	Çekirdek TÜFE (May)		a/a %0,3; y/y %3,5	a/a %0,3; y/y %3,6
	ABD	MBA 30-Yıl Vadeli Mortgage Faiz Oranı (7 Haziran)			%7,07
	ABD	Mortgage Başvuruları (7 Haziran)			h/h %-5,2
	ABD	EIA Ham Petrol Stok Değişimi (7 Haziran)			1,233 milyon varil
13.Haz.24	Türkiye	Konut Satışları (May)			75 bin 569 konut; a/a %-28,3
	Türkiye	Kısa Vadeli Dış Borç Stoku (Nis)			175,4 milyar dolar
	Türkiye	Haftalık Para ve Banka Verileri (7 Haziran)			Brüt Ulusl. Rezerv 143,9 mlr \$
	Euro Bölgesi	Sanayi Üretimi (Nis)		a/a %0,1	a/a %0,6; y/y %-1
	ABD	Çekirdek ÜFE (May)		a/a %0,3; y/y %2,3	a/a %0,5; y/y %2,4
	ABD	İlk İşsizlik Başvuruları (7 Haziran)		227 bin kişi	229 bin kişi
14.Haz.24	Japonya	Politika Faiz Kararı		%0,1	%0,1
	Türkiye	TCMB Piyasa Katılımcıları Anketi (Haz)			Yılsonu TÜFE %43,64
	Türkiye	Hizmet Üretim Endeksi (Nis)			a/a %0; y/y %6,8
	Türkiye	Tarım Ürünleri Üretici Fiyat Endeksi (May)			a/a %2,7; y/y %60,8
	Türkiye	Ücretli Çalışan İstatistikleri (Nis)			15.225.128 kişi; a/a %0,6
	Türkiye	Net Uluslararası Yatırım Pozisyonu (Nis)			-284,7 milyar dolar
	Euro Bölgesi	Dış Ticaret Dengesi (Nis)		15,7 mlr €	24,1 mlr €
	ABD	Michigan Tüketici Güven Endeksi (Eşik 100) (May)		73	69,1

Yakın ve Orta Vadeli Riskler

- **Jeopolitik Riskler...** Türkiye'nin Kuzey Irak ve Kuzey Suriye'ye yaza doğru olası operasyonları, İsrail'in Gazze saldırılarının paralelinde füze saldırılarıyla Irak, İran, Lübnan, Suriye ve Yemen savaşın içine çekiliyorlar. ABD-Çin gerginliği ve Ermenistan-Azerbaycan savaşı riskleri canlı kalmaya devam ediyor. Kızıldeniz'de gerilimin artması petrol fiyatlarını ve dolayısıyla küresel enflasyonu yeniden olumsuz etkileyebilir.
- **Siyasi Risk...** Mart 2024 seçimlerinin ardından mevcut ekonomi görevinin başındayken Sayın Mehmet Şimşek'in ne kadar süre görevinde kalacağı belirsizliği korunuyor. Bütçe disiplinine yönelik riskler ve artan borçlanma gereğini de dahil ettiğimizde 2024 yılında enflasyon ve kur baskısı ile mali sıkılaştırmanın süreceğini tahmin ediyoruz.
- **Fiyat ve Faiz Riski...** ABD'de FED'in beklentilerden daha az sayıda faiz indirimi yapabileceği olasılığı ABD dolarına olan talebin canlı kalmasını sağlayacağından henüz iyi bir hikaye ortaya koyamayan Türkiye'nin yabancı sermaye çekme olasılığı da sınırlı kalıyor. ECB'nin de kısa vadede faiz indirme olasılığının düşük olması yurtdışı borçlanma maliyetlerinin iyileşmesini baskılıyor.
- **ABD Seçimleri...** 20 Ocak 2017 – 20 Ocak 2021 dönemi ABD 45. Başkanı Donald Trump ele avuca sığmayan bir lider. Yeniden başkan seçilmesi halinde neler yapabileceğini kestirmek zor.
- **Tedarik Maliyetleri...** Kızıldeniz'de gemilere yapılan saldırılar, rotaların uzamasına ve maliyetlerin artmasına sebep olarak deniz ticaretini kısmen de olsa olumsuz etkilemeye devam ediyor.
- **Dış Talep Daralması...** İhracat iklimindeki olumsuz tablo Türkiye'de istihdamı aşağı yönlü baskılarken, bütçe açığı rekor kırmaya devam ediyor.
- **Finansal İstikrar Riski...** Çin'de gayrimenkul sektörü yüksek finansal risk taşıyor.

YASAL UYARI

Dışarıdan Temin Edilen Verilere İlişkin Yasal Uyarı

Bu günlük bültende/e-postada yer alan her türlü fiyat, veri ve bilgi; kamu kuruluşları, sivil toplum örgütleri ve diğer piyasa koşullarına göre güvenilir olduğuna inanılan kaynaklardan temin edilmekte olup, bu bilgilerin tam ve eksiksiz şekilde doğru olduğu anlamına gelmemektedir. Günlük bültende yer alan verilerle okuyuculara bülten tarihinden bir işlem günü öncesine ait yayınlanan veriler ve bülten gününe ait yayınlanacak veriler konusunda okuyucuya tarafsız genel bilgiler sunulmaktadır. Bu kaynaklardan temin edilen fiyat, veri ve bilginin kullanılması sebebiyle ortaya çıkabilecek zararlardan Vega Portföy Yönetimi A.Ş. sorumlu değildir.

Yatırım Tavsiyesi Olmadığına Dair Yasal Uyarı

Bu raporda/e-postada yer alan bilgi, analiz ve yorumlar yatırım danışmanlığı ve/veya yönlendirici ve taraflı bir nitelik taşımayıp okuyucuya dürüst ve objektif bakış açısıyla genel bir bilgilendirme yapılmaktadır. Bu raporda yer alan analiz, tavsiye ve yorumlar mali durumunuza, risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir. Burada yer alan bilgi, analiz ve yorumlara dayanılarak yapılacak yatırımların ve işlemlerin sonuçlarından ve oluşacak mali kayıplardan Vega Portföy Yönetimi A.Ş. sorumlu değildir.